

ТУРКИСТОН

Элим деб, юртим деб,
ёниб яшаш керак

1925 йилдан чиқа
бошлиган

ЎЗБЕКИСТОН ЁШЛАРИ «КАМОЛОТ» ЖАМГАРМАСИ ГАЗЕТАСИ

1998 йил 20 июнь, шанба.
№ 47 (144140)

ЯНГИЧА ФИКРАБ, ЯНГИЧА ИШЛАШГА ЎРГАНАЙЛИК

Хабар қилинганидек, Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов қишлоқ хўжалигидаги испоҳотларнинг бориши, пахта ва дон етиштириш, гўза парвариши ва галла ўрим-йигими қандай бораётгани, соҳага тааллуқли янги қонунларнинг жойларда қай даражада татбиқ этилаётгани билан танишиш мақсадида 18-19 июнь кунлари Андижон ва Фарғона вилоятларида бўлди.

Президентимизнинг водий бўйлаб сафари Андижон ви-
доитидан бошланди. Дастлаб,
Олтинкўл тумани «Намуна»
жамоа хўжалигидаги Маъруф
Насридинов бошчилик
қилаётган бригаданинг
буудойзорлари кўздан кечи-
риди.

Деҳқон мавсумда ўз ташаб-
буси билан хориждан қелти-
рилган юқори навли бугдой
уруглигини гектар бошига
ўртача 230 килограммдан
эккан эди. Экин алоҳидан меҳр
ва ётибор билан парвариш
қилингани туфайли мўл-
ҳосил етиштирилди. Ургулук
сепилишидан илгари ер ях-
шилаб текислангани, экин
сугорилгандан кейин чопик
қилиниб, бегона ўтлардан то-
злангани ўз самарасини бер-
ди.

Хўжалик аъзолари билан
сухбат чогига будаладан ўрта-
ча 85 центнердан ҳосил
йиғишишиб олиш кузла-
наётганлиги таъкидланди.
Бундай юқори кўрсаткичга
еришиш осон эмас, албатта.
Лекин, деҳқонларнинг та-
шаббускорлиги, излувчан-
лиги, ўз меҳнати натижала-
ридан манфаатдорлиги уларни
шундай маррани мўл-
жаллашга унади. Ҳакиқатан
ҳам бўлиқ ҳосил пишиб етил-
ди.

Президентимиз бундай гай-
рат-шижоат учун деҳ-
қонларга мамнуният изҳор
этар экан, хўжалик аъзола-
рининг турмуши, меҳнат
шароити билан қизиқди. Асо-
сий ётибор ишни янгича
ташкил этиш масалаларига
қаратилди. Бунда гап қишлоқ
хўжалигини юритишида, хусу-
сан, пахта ва галла етиши-
риша пудрат усулини кўллаш
ҳақида борди. Ислом Каримов
бу борада оила ишни юрити-
шида қарорлар қабул бошлиган
бўлди. Бу жараён бора-бора
пайчилка айланни кетади. За-
мон эса айнан шу усууда иш юри-
тишини тақозо этмоқда. Эндилик-
да боқимандалик, мулкка бефарқ
муносабат, буйруқбозлик билан
ишилайдиган давлар ўтиб кетди.
Бутунги кунда ҳаммамиз янгича
фикрлаб, янгича ишлашни ўрга-
нишимиз лозим.

Ислом Каримов меҳнаткашлар
билан учрашувларда уларнинг шу
хусусдаги фикри билан қизиқди.
- Бу ерга келишдан асосий
мақсад, кишиларнинг турмуши-
ни кўриш, уларнинг меҳнат фло-
лиятида юзага келаётган муаммалар,
турли қўйинчиликларни ўрга-
нишдан иборат. Яқинда соҳага доир

усул меҳнат, иш ҳақи
тақсимотида анча енгиллик
келириб чиқаришини уқтириди.
Масалан, битта бригадада ўрта-
ча 80 киши ишлайди, оиласидан
пудрат усули бўйича эса асосан
оила аъзолари, яъни ўртача ўн
киши меҳнат қиласди. Бригадада-
ги саксон кишининг ҳаммаси ҳам
бир хил ишламаслиги равшан,
масъулият ҳам муйайн шахс эмас,
бутун жамоа зиммасига тушади.
Бу эса иш ҳақини тақсимлашда
маълум англшилмовчиликлар,
базъида адолатсизликларни кел-
тириб чиқаради. Анироқ айтганда,
кимдир нисбатан озрок ё сифатизроқ
ишлайди, кимнингдир меҳнати
эса сифатлироқ ва унум-
лироқ бўлди. Аммо бригада битта
бўйгани боис уларнинг иккалари
ҳам қарориб бир хил миқдорда ҳақ
олади. Бу деҳқонда ўз меҳнати
натижаларидан қониқмаслик ҳис-
сини ўйғотиши табии. Натижада
ишига масъулиятсизлик, меҳнати
совуққонлик пайдо бўлади, ҳосилдорлик камайди,
иқтисодий ва ижтимоий муаммалар
пайдо бўла бошлади.

Оила пудрати шароитида эса,
хўжалик аъзоларнинг меҳнати
муносабат таомилинг ўзгача. Са-
марадорлик камайса, бунинг учун
масъул бўлган муйайн шахс мав-
жуд, иш ҳақини тақсимлашда
юқоридаги каби адолатсизлик
бўлмайди. Бу жараён бора-бора
пайчилка айланни кетади. За-
мон эса айнан шу усууда иш юри-
тишини тақозо этмоқда. Эндилик-
да боқимандалик, мулкка бефарқ
муносабат, буйруқбозлик билан
ишилайдиган давлар ўтиб кетди.
Бутунги кунда ҳаммамиз янгича
фикрлаб, янгича ишлашни ўрга-
нишимиз лозим.

Ислом Каримов меҳнаткашлар
билан учрашувларда уларнинг шу
хусусдаги фикри билан қизиқди.
- Бу ерга келишдан асосий
мақсад, кишиларнинг турмуши-
ни кўриш, уларнинг меҳнат фло-
лиятида юзага келаётган муаммалар,
турли қўйинчиликларни ўрга-
нишдан иборат. Яқинда соҳага доир

(Давоми 2-бетда)

.....

Оқсоқ Тиёншоннинг бағрида барпо этилаётган, Ангрен
сув омборидан Фарғона водийсигача чўзиладиган Тошкент

-- Ўш магистрали ўзбек автомобилчиларини XXI асрга
олиб чиқадиган йўл бўлиб тарихга киради. Қамчиқ ва
Резакда қазилаётган тонеллар курилишида ҳайдовчи
Аҳмаджон Сатторовнинг хизматлари катта бўлмоқда.

Сураткаш: А.ГЕРАСИМОВ

“Камолот” янгиликлари “МЕҲНАТ ЯРМАРКАСИ”

Намангандан шаҳрида “Камолот” жамгармаси ҳамда меҳнат,
аҳолини ши билан таъминлаш ва ижтимоий ҳимоя қилиши шаҳар
бўйламилари ташаббусига кўра “Меҳнат ярмаркаси” ўтказилди.
Иккя юзга яқин иши үринлари билан шитирок этган ўйигирмага
яқин корхона ва ташкилотларга 140 нафар ёш ишига жойлашиди.
Меҳнат бозорида “Кока-кола”, “Номўжимачи” каби нуфузли
корхоналарнинг шитирок этганлиги ҳамда ёшхонанда ва созандалар
томонидан ижро этилган куй ва қўшиқлар табдирга ўзгача руҳ
багишлади.

ЎЗ ЮРГИЗУДА

Тошкентда “Ижтимоий
хўётда хотин-қизларнинг ўрни”
мавзуда Марказий Осиё
минтақавий маслаҳат учрашу-
ви бўлди.

***

Ўзбекистонда — Буюк Бри-
тания ва Шимолий Ирландия
Бирлашган Қироллиги дўстлик
жамияти тузилди.

***

Касаба уюшмалари федерат-
ијаси кенгашида Эверест
чўққисига Ўзбекистон бай-
рогини ўрнаттан алъинистлар
экспедицияси аъзолари шара-
фига қабул маросими ўтказил-
ди.

***

Ҳамза номидаги санъатшу-
нослик илмий-тадқиқот ин-
ститутида сувбўйек ва ҳаикал-
тарошлиқ асрлари республи-
ка кўргазмаси очилди.

МАРКАЗИЙ ОСУЁДА

ОЛМАОТА «КАЗААГ» ахборот агентлигининг хабар берисича, собиқ
пойтахт аэропортининг учиш-кўниши ўйли энг замонавий толаблар асосида
қайта таъмирланади.

Мавжуд учши-кўниши ўйлининг узунлиги беш минг метрдан зиёдроқ
бўлиб, унинг бетон қопламаси анча ҳароб аҳволга келиб қолган эди.
Энди учши-кўниши ўйли гарб технологияси асосида ёралмайдиган
асфалт-бетон қоримаси билан қолланади. 30 сантиметр
қалинликдаги янги қопламага 26 миллион АҚШ доллари
миқдорида маблағ сарфланади.

***

БИШКЕК. Япон бизнесменлари Қирғизистон иқтисодиётини
ривожлантириш учун хусусийлаштириш ва молиявий маблагларни халқ
хўжалигининг турли соҳаларига жойлаштириш концепциясини ишлаб
чиқишмайдек. Шунингдек, «Номура» институти япон сармоясини
Қирғизистонга жалб қилиш масаласида ҳам тадқиқот ўтказиш ниятида.
Бош вазир учрашувда Қирғизистон томони Япония хукуматининг БМТ
Хафзийлик Кенгашининг доимий аъзоси булиш ўйлидаги ҳатти-
ҳаракатларини кўллаяжагини маълум қилди.

ХОРИЖДА

НАЙРОБИ. Африкала футбол бўйича қитъя кубоги учун сарлаш
мусобақалари қизрин паллага кирган бир пайтда, Эфиопия билан
Эритрея ўткасидаги мажаролар ҳамон кескинлигича қолмоқда.

Масаланинг яна бир нозик томони шундаки, бу иккя мамлакат
миллий жамоалари жорий йилнинг август ойида бир-бира
рўпера келади.

Хозирча мутахассислар бўлажак мусобақа иккя мамлакат
уртасидаги келинмовчиликларнинг барҳам топнишида
муҳим аҳамият касб этишига умид қилишмоқда. «Спорт-
бутинчлиқ демаклар. Биз ҳеч иккиланмай бу мусобақага
ўз тайёрларлигимизни кўрамиз», деди «Эритрея» футбол
жамоаси ҳимоячиларидан бири.

ТОКИО. Япония ҳарбий денгиз кучларининг бир неча
кемаси «Римнак-9» ҳарбий-ўқув машқларида шитирок
этши учун сафара отланди. Бу тадбир ишлаб-август ойларидаги
Гавай оролари ҳудудида ўтказилади.

Малумки, мазкур ҳарбий-ўқув машқлари иккя ўйла
утказилади. Бу галги машқларда АҚШ, Япония, Австралия, Канада,
Жанубий Корея ҳамда Чилидан 25 мингга яқин ҳарбий хизматчи, 50
та кема, 200 га яқин самолёт ва вертолёт шитирок этади. Шунингдек,
унда Хитой ва Россия ҳарбий вакиллари ҳам кузатувчи сифатида
котнашиши кутилмоқда.

“Туркистан”, ЎЗА ва хориж материалларидан.

ЯНГИЧА ФИКРЛАБ, ЯНГИЧА ИШЛАШГА ЎРГАНАЙЛИК

(Аввали 1-бетда)

Раисанинг айтишича, хўжалик худудида бир фабрика, кичик цехлар, майший хизмат шоҳобчалари бор. Аммо, фабрикада ЗОО киши, қолган корхоналарда ҳам тахминан шунча одам ишлаши ҳисобга олинса, меҳнат билан банд бўлган аҳоли сони 4 мингдан ошмайди.

Андижон вилоятида бундай мисоларни кўплаб учратиш мумкин. Чунки, вилоятда аҳоли кўп ва зич жойлашган.

Демографик харитага назар солган киши унинг нафакат республика ёки Марказий Осиё миңтақаси, балки бутун дунёда ҳам аҳоли зичлиги бўйича юқори ўринларда турганини кўради. Бунинг устига, ушбу вилоятда нуфус йилига 3 фоиз кўпаймоқда. Шу боис, Ислом Каримов ортиқча ишчи кучини бошқа соҳаларга жалб этиш кераклигини таъкидлайди. Дарҳақиқат, қишлоққа саноатни олиб кириш зарурлигини Президентимиз кўп бор уқтирган. Шундай қилинса, маҳаллий аҳоли иш билан тўлароқ таъминланади, эҳтиёжининг катта қисми шу ердаги ишлаб чиқариш ҳисобига қопланади, боқимандалик кайфияти, жиноятчилик ва бошқа иллатлар илдиз отмайди. Бироқ, афус билан таъкидлаш керакки, қишлоққа саноатни олиб кириш, кичик корхоналар очиш ишлари ҳамон кўнгилдагидек эмас.

- Асакадаги «ЎзДЭУавто» қўшма корхонаси барпо этилгач, минглаб одамлар иш билан таъминланди, замонавий касб-хунарга эга бўлди. Лекин, бир-иккита йирик корхона билан кўпчиликни иш билан банд этиб бўлмайди. Хўжаликларда кичик корхоналар очишни кучайтириш керак, - деди Президент.

Кичик корхона ташкил этиши, аввало, шароитни маркетинг нуктаси назаридан ўрганиб чиқиши керак. Жойларда қандай имконият ва қанақа эҳтиёж борлигини билан бозим лозим. Бозор шароити, мухит, нимани ишлаб

чиқариш ва сотиш учун қулаю нима ноқулай? Андижон вилоятида ва умуман республика мисолининг бошқа миңтақаларида ҳам бор масала, афуски, ҳали чуқур ўрганилмаган.

- Бозорни ўрганиш керак, - деди Ислом Каримов, - фақат шундан кейингина тавсия ва таълифларни илгари суриш мумкин. Биз янги замонда яшапмиз. Четдан кимларнингdir келиб бизга кўмак беришига умид қилиш - хото.

Президент боқимандалик кайфиятида нима бўлганда ҳам «юқоридагилар ўйласин» деган фикрни яшайдиган даврлар аллақаочон ўтиб кетганини яна бир бор қайд этиди. Ҳақиқатан ҳам, одамларни зўрлик билан ишлатиш, уларни мажбурлаб бирор тартиб жорий қилиш даври ўтди. Энди ташаббус ўзимиздан чиқмоги лозим.

Сафар чоғида Ислом Каримов Андижон туманидаги Галла уруғчилиги тажриба майдонидаги ўтиб, олимлар синовдан ўтказётган турли буғодий навларни кўздан кечирди. Вилоят қишлоқ ва сув хўжалиги бошқармаси бошлигининг биринчи ўринбосари Дишодебек Эралиев мамлакатимиз раҳбарига тажриба жараёнлари, эришилаётган натижалар ҳақида сўзлаб берди. Раҳбар ходимлар, мутахассису олимлар билан мулоқот чоғида Ислом Каримов «Краснодар», «Авукрум», «Крошка», «Юна», «Деметра», «Купава» сингари қатор буғодий навларининг хусусиятлари, ҳосилдорлиги, иқлим шароитига мослиги, касалликларга чидамлилиги билан қизиқди. Шунингдек, юртбошимиз уруғчиликни ривожлантиришнинг иқтисодий ва сиёсий аҳамияти ҳақида сўзлади.

- Галла мустақиллигини қўлга киритиш учун 4,5 миллион тонна ҳосил йиғиб олишимиз зарур, - деди Президент. - Бунинг учун эса уругни ўз вақтида етказиб бериши керак. Андижон вилояти қарийб бутун республикадаги сурориладиган ерлар учун уруғлик буғодий етишириб беради. Бу борада ётибор қартиш лозим бўлган яна бир муҳим жиҳат бор. Уругни танлаш ва

кўпайтиришда ҳар бир вилоятдаги тупроқ ҳамда иқлим шароитини инобатга олиш лозим.

Президент ўтган йилги уруғлик буғодий кўп томонлама яхши натижалар берган бўлсада, айрим жойларда эътироз ҳам туғилганини айтиб, масаланинг сиёсий жиҳатига тўхталди ва истиқолимизни мустаҳкамлаш учун аввало иқтисодий жиҳатдан тўла мустақил бўлишимиз кераклигини қайд этиди.

Галла майдонларини кезар экан, давлатимиз раҳбари мөхнаткашларнинг «Кейс» компанияси комбайн ва тракторлари ҳақидағи фикри билан ҳам қизиқди. Улар бу машиналарнинг ҳар томонлама қулалигини мамнуният билан таъкидлаши.

- Бу ерда ўтказилаётган қазилма ишларига илмий нуқтаи назардан туриб, ўта жиддий ёндошмогимиз зарур, - деди. - Бу замонда Ал-Фарғонийдек буюк алломаларимиздан илгари ҳам тараққиёт ривож топган. Аминманки, қазилма ишлари давом эттирилса, 2,5-3 минг йиллик тарих юзага чиқади.

Ислом Каримов Шаҳристон мажмумини янада гўзал ва обод этиш борасида ўз фикр-мулоҳазаларини билдири, маслаҳатлар берди.

Сафарнинг иккичи куни

Президент Ислом Каримов Фарғона шаҳрида бунёд этилаётган ал-Фарғоний номидаги марказий майдон ва истироҳат бояғига ташриф буорди. Давлатимиз раҳбари курилиш жараёни билан танишар экан, бу ерда собиқ тузум даврида шўролар мағфурасига хизмат қилган, ўзбек халқининг гуруруни поймол этадиган ёдгорликлар ҳали-ҳануз кўзга ташланётганини танқид қилди.

- Биз абадий қоладиган масканларни барпо этишимиз лозим, - деди Президентимиз. - Ҳар бир ашёни нозик дид билан ишлаб чиқиш, узоқни кўзлаб иштишиш керак. Ал-Фарғонийнинг ҳайали, боғдаги дарахтлар, фаворалар, ариқлар, йўлакларнинг ҳаммаси шундай бўлиши керак-ки, бу ерга кирган киши хузур қилсан. Шундагина бунёд этилаётган бу маскан ҳақиқатан ҳам чинакам оромгоҳ бўлади.

Ислом Каримов Фарғона кимёвий толалар заводи қошидаги «Полиамид-6» корхонасида бўлиб, фаоллар билан сұхбатлаши. Корхона тўла қувват билан ишлай бошлагач, маҳсулотнинг эҳтиёждан ортиғи экспортга чиқарилади. Бу экспорт ҳажми 21 миллион АҚШ доллара

рини ташкил этади, демакдир.

Дастлаб, корхонада фақат гранула ишлаб чиқарилган эди. Кейинроқ унга автомобил шиналарини мустаҳкамлигини оширадиган маҳсус қатлам - шина корти қўшилди. Яқин келажакда палос тагликлари ҳам ишлаб чиқарилса бошланади. Мутахассисларнинг айтишича, сарфланган харажатлар беш йилда копланади. Таъриф чоғида давлатимиз раҳбари корхонада мөхнат қилаётган хорижлик ҳамкорлар билан мулоқотда бўлди. Уларнинг юртимиздаги ҳаёти, мөхнат шароити билан қизиқди.

Ислом Каримов Фарғона вилояти ҳокимлигига фаоллар билан бўлган учрашувда ислоҳотларни жадалластириш, унда раҳбардан тортиб оддий деҳқонгача фидойилик кўрсатиб ишламиллигига йигилганлар ўтиборини қаратди.

Учрашувда қишлоқ хўжалигига иш юритишнинг оила пурдати, аҳолини иш билан таъминлаш сингари ижтимоий масалалар хусусида сўз юритилди.

Йўлбошчимиз эл-юрт учун, Ватан манфаати учун астойдил ишланаётганинг яна бир бор таъкидлайди. Шундагина мустақилликни иқтисодий жиҳатдан мустаҳкамлашга, халқнинг турмуш даражасини оширишга эришиш мумкин, деди пиоровардиди давлатимиз раҳбари.

Мамлакатимиз раҳбарининг Андижон ва Фарғона вилоятиларига сафарида Боз вазирининг биринчи ўринбосари И.Жўрабеков, Президентнинг матбуот котиби А.Зиёев, Андижон вилояти ҳокими К.Обидов, Фарғона вилояти ҳокими Н.Мўминов ҳамроҳлик қилди.

Президент Ислом Каримов 19 июнь куни Тошкентга қайтиб келди.

**Анвар БОБОЕВ,
ЎЗА мухбири.**

БОЛГАРИЯ -- ЕВРОПА ИТТИФОҚИ: ИНТЕГРАЦИЯ ИСТИҚБОЛЛАРИ

озиқ-овқатлар, дасттоҳ ва ускуналар, транспорт воситалари, пластмасса ва ундан тайёрланган буюмлар, тахта-ёғоч, чармтери ҳом ашёлари сингари бозорбоп товарларни ҳамкор мамлакатларга экспорт қилиш масаласи Болгария ташқи савдо мусавиатида алоҳида ўрин эгаллайди. Кейинги пайтларда мамлакат экспортининг умумий миқдорида Европа Иттифоқи улуши сезиларли даражада ортиб бораётir.

Шунингдек, Европа Иттифоқи ушбу мамлакатга машина ва ускуналар, қофоз махсулотлари, пойафзал ҳамда бошкайимлари каби турли зарутоварларни импорт қиласидаган хорижий шериклар сирасида ҳам етакчи ҳисобланади.

Ҳаҷон Савдо Ташкилотига аъзо бўлғач, Болгария ўз иқтисодиётини ушбу ташкилот мөъёrlари ва Европа Иттифоқи бозори талабларига мослашти-

ришга айрича ётибор билан ёндаша бошлади. 1997 йил майданида Европа Иттифоқи иштирокида ўзаро савдо муносабатларини тартибга солувчи бир неча ҳужжатнинг имзоланиши эса мамлакат қонунчилик негизини ана шу ташкилот ҳукукий тизими билан ўйғулаштириш имкониятларини янада кенгайтириди.

Шунга қарамасдан, ўтган йилнинг июль ойида Европа Иттифоқига қўшилиш учун музокараларга тақлиф этилган дастлабки олтига давлат сафиға Болгария кирмай қолди. Ушуномзод-давлатлар рўйхатини тайёрлаган ва тавсия этган Европа Комиссияси бу ҳолни мамлакат иқтисодиётига нисбатан бир қатор талаб ва ётироzlар мавжудлиги билан изоҳлади. Албатта, бу ўринда асосий ётибор олдинги ҳукумат томонидан етарли даражада иқтисодий сифатида юритилма-

ганилиги оқибатида мамлакатда бозор иқтисодиётини барпо этиш жараёнлари нисбатан сустамалга оширилганлигига қаратилганини таъкидлаш лозим бўлади.

Мамлакатда 1997 йилнинг 21 майда сайланган ҳозирги ҳукумат ўз фаолиятининг бошиданоқ Болгария истиқболда Европа Иттифоқи доирасидаги ҳамкорликни устувор вазифа деб ҳисоблашини ва ўзаро интеграция жараёнларига алоҳида аҳамият қаратилишини таъкидлаш лозим бўлади.

Мамлакатда 1997 йилнинг 21 майда сайланган ҳозирги ҳукумат ўз фаолиятининг бошиданоқ Болгария истиқболда Европа Иттифоқи доирасидаги ҳамкорликни устувор вазифа деб ҳисоблашини ва ўзаро интеграция жараёнларига алоҳида аҳамият қаратилишини таъкидлаш лозим бўлади.

Табиийки, мамлакат ҳукумати томонидан Болгарияни Европа Иттифоқининг сиёсий ва иқтисодий талабларига жавоб берадиган даражада юксалитириш, мамлакат қонунчилигини мазкур ҳалқаро ташкилот -- Европа интеграцияси бўйича Кенгаш ҳам фаолият кўрсатади. Кези келганда, ушбу мутасадди ташкилотлар ва умуман, мамлакат ҳукумати томонидан Болгарияни Европа Иттифоқининг сиёсий ва иқтисодий талабларига жавоб берадиган даражада юксалитириш, мамлакат қонунчилигини мазкур ҳалқаро ташкилот -- Европа интеграцияси бўйича Кенгаш ҳам фаолият кўрсатади. Кези келганда, ушбу мутасадди ташкилотлар ва умуман, мамлакат ҳукумати томонидан Болгарияни Европа Иттифоқининг сиёсий ва иқтисодий талабларига жавоб берадиган даражада юксалитириш, мамлакат қонунчилигини мазкур ҳалқаро ташкилот -- Европа интеграцияси бўйича Кенгаш ҳам фаолият кўрсатади. Кези келганда, ушбу мутасадди ташкилотлар ва умуман, мамлакат ҳукумати томонидан Болгарияни Европа Иттифоқининг сиёсий ва иқтисодий талабларига жавоб берадиган даражада юксалитириш, мамлакат қонунчилигини мазкур ҳалқаро ташкилот -- Европа интеграцияси бўйича Кенгаш ҳам фаолият кўрсатади. Кези келганда, ушбу мутасадди ташкилотлар ва умуман, мамлакат ҳукумати томонидан Болгарияни Европа Иттифоқининг сиёсий ва иқтисодий талабларига жавоб берадиган даражада юксалитириш, мамлакат қонунчилигини мазкур ҳалқаро ташкилот -- Европа интеграцияси бўйича Кенгаш ҳам фаолият кўрсатади. Кези келганда, ушбу мутасадди ташкилотлар ва умуман, мамлакат ҳукумати томонидан Болгарияни Европа Иттифоқининг сиёсий ва иқтисодий талабларига жавоб берадиган даражада юксалитириш, мамлакат қонунчилигини мазкур ҳалқаро ташкилот -- Европа интеграцияси бўйича Кенгаш ҳам фаолият кўрсатади. Кези келганда, ушбу мутасадди ташкилотлар ва умуман, мамлакат ҳукумати томонидан Болгарияни Европа Иттифоқининг сиёсий ва иқтисодий талабларига жавоб берадиган даражада юксалитириш, мамлакат қонунчилигини мазкур ҳалқаро ташкилот -- Европа интеграцияси бўйича Кенгаш ҳам фаолият кўрсатади. Кези келганда, ушбу мутасадди ташкилотлар ва умуман, мамлакат ҳукумати томонидан Болгарияни Европа Иттифоқининг сиёсий ва иқтисодий талабларига жавоб берадиган даражада юксалитириш, мамлакат қонунчилигини мазкур ҳалқаро ташкилот -- Европа интеграцияси бўйича Кенгаш ҳам фаолият кўрсатади. Кези келганда, ушбу мутасадди ташкилотлар ва умуман, мамлакат ҳукумати томонидан Болгарияни Европа Иттифоқининг сиёсий ва иқтисодий талабларига жавоб берадиган даражада юксалитириш, мамлакат қонунчилигини мазкур ҳалқаро ташкилот -- Европа интеграцияси бўйича Кенгаш ҳам фаолият кўрсатади. Кези келганда, ушбу мутасадди ташкилотлар ва умуман, мамлакат ҳукумати томонидан Болгарияни Европа Иттифоқининг сиёсий ва иқтисодий талабларига жавоб берадиган даражада юксалитириш, мамлакат қонунчилигини маз

"ТУРКИСТОН" газетаси иловаси. 1998 йил 20 июня № 5

Абдулла ТУРДИЕВ

**ИФОРЛАР
СОЧДИ ГУЛ...**

Айни севги ёшида,
Гўзалик талошида.
Харир рўмол бошида —
Бир эшикни очди гул,
О, ифорлар сочди гул.

Чимидик сир -- мўъжиза,
Ола-тасир мўъжиза.
Кетиб бўлмас дил уза —
Оҳудайин қочди гул,
О, ифорлар сочди гул.

Бахшида биринчи тун,
Юракда исёй нечун?!
Айём -- икки ёш учун —
Бир кўркувда шоҳди гул,
О, ифорлар сочди гул.

Мўралайди Ой, юлдуз —
Ўт ичиди бир юлдуз.
Бўса тутар лаб -- қирмиз —
Ишқка бағрин босди гул,
О, ифорлар сочди гул.

Олам Гулга айланди,
Дил риштаси бойланди.
Туйгулар жилоланди —
Кувонч -- дарё... тошди гул,
О, ифорлар сочди гул.

Ёришар тонг чироги,
Қайда келин тароги?!
Иффат -- вафо байроги
Дорга чойшаб осди гул,
О, ифорлар сочди гул.

Бир жуфт баҳор ёzlаниб,
Ишқий рубоб созланиб.
Мұхаббат эъзозланиб —
Бахтга пешвоз икки дил,
О, ифорлар сочди гул!!

Чинакам тадбиркорлик билан бой-бадавлат, фаровон турмуш кечира билиш ҳам санъатdir. Ҳеч кузатганимисиз, аксарият ҳолларда инсонни пул эмас, пулсизлик бузади. Бугунги суҳбатдошимиз Рустам Орипов Мирзо Улугбек туманида истиқомат қиласи. Оиласи, бир қизчаси бор. Республикаиздаги энг нуфузли олий ўқув юртларининг бирини тамомлаган. Нима учун Рустам ўқиган билим даргоҳининг номини айтмаёттанимизни кейинроқ билобласиз.

Рустам бой бўлиш осонми?

-- Ҳам осон, ҳам қийин. Бир қарасангиз пул ўз-ўзидан оқиб келаётгандек. Аслини олганда эса пулларнинг тинимсиз ҳаракатини таъминлаш учун доимо нимадир қилиш, фикрлаш, режалар тузиш керак.

-- Халқимиз айрим тадбиркорларга нисбатан "пулга тузок қўйган одам" иборасини ишлатади. Сиз ҳам ўзингизни шундай тузок қўйувчилардан санайсизми?

-- Илгарилари пул кетидан қувар эдим. Лекин дурустроқ ўйлаб қарасам, бу нотўғри ҳаракат экан. Одам қачонки ўз соҳаси устида пухта изланиб, ўргансагина моддий бойлик ҳам ўз-ўзидан баракали бўларкан.

**МУЛОҲАЗА УЧИН
МАЪЛУМОТ:**

Рустам болалигидан компьютер марказига қатнаган. Ҳеч шубҳасиз айтиш мумкини, у компьютер техникасининг

ки, бундай дастурни компьютер соҳасини муқаммал биладиган мутахассислар ҳам туза олмас эдилар. Устига устак талабанинг чап қўли ясама эди. Рустам ўша синовда "аъло" баҳо олди. Шундан кейин тест-саволлари бошқатдан тузилди.

-- Рустам, хусусий фирманиз ҳамда тикув цеҳингиз бор экан. Даромади бир оила-га бемалол етиб ортса керак? -- Оиласи, ота-онамни

аҳлоқий-маънавий қиёфасига айримлар шубҳа билан қарашади. Сиз буни қандай изоҳлайсиз?

-- Нима демоқчи эканингизни тушундим. Тўгри, шоли курмаксиз бўлмайди, лекин кўпинча майда-чуйда иғволарни қўлидан бирон-бир тузукроқ иш келмайдиган, ўзи ишлашни истамай, ўзгаларга ҳасад қўлувчи, бунинг устига гирт бекорчи кимсалар ўйлаб то-

**БУТУНТИ
СОНДА:**

НИМАГА ЮРИШ АДИ-А?

4- саҳифа

**"СИРЛАРИМНИ
КИМГА
АЙТАМАН?"**

**ОИЛС ЗАНЖИРБАНД
ЭТИПАДИ**

**5- саҳифа
ТҮЙХОНАМИ, Ё**

**НИКОҲ УЗУТИ
ҚАЧОН УРФ БЎЛГАН?**

6- саҳифа

Янги ўзбеклар

ни қандай белгилайсиз?

-- Яхши маънодаги зиқналини ёқлайман. Лекин инсон соғлиги, шавни, обрўсига путур етказадиган зиқналиктан юз ўтираман. Тежамкорлик деганда кўплар моддий маблагни назарда тутишади. Бирок, олтину жавоҳирлардан ҳам қимматлироқ ВАҚТнинг қадри хусусида жиддий ўйлаб кўриш ҳамманинг ҳам хаёлига келавермайди.

Суҳбатдошиминг гапларида жон бор. Бундан бир неча ҳафта илгари юртимизга ташриф буюрган япониялик инбилармонлар ҳам "Сиздаги айрим кишилар вақтни тежай билас экан, ахир беҳуда совурилган дақиқаларни пулга қақилса қанчадан-қанча маблағ ҳавога совурилганини тасаввур этиши мушкул эмас-ку", дейишганди.

Назаримда "Вақтинг кетди -- нақдинг кетди" мақолининг асл моҳиятини тушуниб етишининг фурсати аллақачон етган.

НАРГИЗА

ПУЛГА ТУЗОК ҚЎЙМАГАН ЙИГИТ

ашаддий устаси. Уйда хусусий компьютери бор. Олий ўқув юртида ўқиб юрган кезларида ЭҲМда ўта мураккаб дастур тузиб, синов-тест жавобларни топган. Ва уни барча курсдошларига тарқатган. Ҳамманинг жавоби бир хиллигидан ажабланган ўқитувчиларга тест максус дастур ёрдамида очилгани аён бўлди. Рустам ректоратга бориб, ўз "штироси"ни кўнгилли тарзда ошкор қиласи. Ўқитувчиларни лол қолдиран жиҳати шу эди-

таъминлашга, рўзгор тебратишга албатта етади. Авваллари, яни собиқ шўролар тузумида бойлик тўплаш буржуазия иллати деб саналган. Берсанг ейман, урсанг ўламан, қабилида турмуш кечиришни одамлар онгига мажбуран сингдиришга уринилган. Ахир, киши ўз ҳаётининг фаровонлиги йўлида елиб-югурса бунинг нимаси ёмон! Хозирги замон тадбиркори, топиб-тутиши ёмон эмас. Тежамкор, пишик-пухта аёл.

-- Тежамкорлик билан зиқналик ўртасидаги тафовут-

пишади. Бадавлатликнинг ҳам ўзига яраша маданияти, масъулияти бор.

-- Турмуш ўртогингиз сизнинг топармон-тутармонлигини билиб, никоҳга рози бўлганимилар?

-- Йўқ, менимча. Сабаби, кишининг юрагидан ўтаетгандан кечинмаларини унинг кўзларидан билиб олиш мумкин. Дилобархон тиши шифо-кори, топиб-тутиши ёмон эмас. Тежамкор, пишик-пухта аёл.

-- Тежамкорлик билан зиқналик ўртасидаги тафовут-

НИМАГА "ЮРИШ" АДИ-А?

БИРИНЧИ ТОИФАДАГИЛАР

НАРИЗА: -- Мен Ҳ. билан бутунлай бошқа-бошқа вилоятданмиз. Фақат, ҳамкурс сифатида бир-бirimizни танирдик. П-курслитимизда у мени ҳар куни дарсдан сўнг кузатиб кўйишини одат қилди. Олдинига бу менинг жаҳлимни чиқаарди. Неча мартараб уришиб ҳам бердим. Аммо ҳозир у ёнимда норса бир нарсаний йўқотиб кўйгандек хис этман.

ҚУВОНДИК: -- Олдинига Ҳафизадан кашлоқдошим сифатида тез-тез хабардор бўлиб турадим. Кейинчалик нимагадир бу қизга боғланиб қолдим. Энди уни бир кун кўрмасам туролмайман. Ўртоқларим кулса ҳам Ҳафизанинг олдидаги юраман.

Демак, улар бир-бirlарига жуда ўрганиб қолганлари учун "юриш"ади.

ИККИНЧИ ТОИФАДАГИЛАР

ЗАФАР: -- Уйимдагилар мени уйлантириши пайига тушиб қолиб, роса қиз ахтаришнипти. Лекин улар топганининг бирортаси ҳам менга ёқмайди. Табиатим ойжамол, танноз қизларни унчалик сўймайди. Яқинда С. исмли қиз билан танишиб қолдим. Ёши 23 да экан. Ақли тиник, уйим-хойим дейдиган. Қизлар билан нимагадир узоқ гаплаша олмасдим. С. билан соатлаб ўтирасам ҳам зерикмайман. Уйнагилар уни "ўтириб" қолган қиз десада, баридир унга уйланаман. Менга унинг ёши эмас ахлоқ-одоби керак.

ҲУЛКАР: -- Бош қиз бўлганим учун уйимиздан кейинги пайтда совчилар аримай қолди. Ота-онам тагли-тугли хонадондагилар келиб қолса, мени аврашга тушишади. Аммо менинг кўнглим топгани рўзгор тебратишга зўрга етсада, бир сўзи билан бойликка кўмиб ташлайдиган, ҳалол, пок Нодир акада. Ҳар куни ишхонага бориб, ҳамма гапни унга айтгим келади. Бир сўзим билан қалбини тирнаб кўйиндан кўрқаман. Икки йилдан бўён бирга юрган бўлсакда Нодир акада бирор марта "севоман" сўзини айтмаган...

Ўз-ўзидан матъумки, бу тоифадагилар учун ташқари олам (деганимиз -- бойлик, чирой, мансаб) бир тийинлик кийматта эга эмас. Фақат келажак порлок бўлса бўлди.

Бош сарлавхани ўқиб... "юриб" танбех еганилар, "юрмай" армон қилгандар ҳам бе-ихтиёр шу саволни ўз-ўзига бериши табиий.

Ҳақли ётиroz тугилади. Бизнинг 70 йил олдинги етти пуштимизда тўйдан олдин қиз ва ўигит "юриш"и ҳақида гап бўлганми? Бўлмаган бўлса, унда буюк севги достонлари қандай пайдо бўлган эди. Хўш, ўша битикларда никоҳдан олдинги учрашув ҳақида гап борми?

Бу ҳақда сизни ўйлашга ҳам, фикрлашга ҳам ундиайолмаймиз. Чунки бугун замон, давр, дунё ўзгача. Бизни этг қизиқтиргани етти ётбегона ўигит ва қиз бир-бiri билан нимага юриши ҳақида...

ТЎРТИНЧИ ТОИФАДАГИЛАР

ФАРҲОД: -- Ўқишини битираётган пайтларим эди. Кун ўтиши секин. Ётоқхонадан ташқарига чиқиши йўқ. Ўткир деган ўртоғим келиб қолди, ётасанми осмонга қараб, сени қизлар билан таништириб қўяман, деди. Ёнимиздаги ётоқхонада қўқонлик қизлар туришаркан. Ўткирнинг қизини дугонаси билан яхши бўлиб олдим. Кўпинча уни кинога олиб бораман, бирга сайр қиласмиз.

ГУЛНОЗ: -- Дугоналаримнинг ҳаммасида ўигит бор. Бирор ёққа борадиган бўлсак яккаланиб қоладиган бўлдим. Уйимдагилар севги масаласига жиҳдий қарашади. Улардан яширинча, бир ўигит билан учрашаман. Керакли кундагина уни чақириб, борадиган жойимизга бирга бориб келамиз. Айтишича яқинда уйланаркан. Аммо кейин ҳам менинг ўртоқларим даврасида бўлишга ваъда берди. Кўпчилик буни қоралаши мумкин. Нима қилибди. Биз ёмон ниятда юраётганимиз йўқку. Ўртамида ўлдим-куйдим, деган гаплар ҳам бўлмаган.

Бу тоифа ёшлар атрофдагилар назаридан турхудан ажралиб қолмаслик учунгина бирга "юриш"ади.

БЕШИНЧИ ТОИФАДАГИЛАР

ШАВКАТ: Оилада кенжә ўғилман. Ака-опаларим севиб турмуш куришган. Шунинг учун мени ҳам ўзим танлаган қизга уйлантиришади. Аямга Шаҳноза ҳақида айтсан, "Ўзингта ёқсан бўлса гаплашавер, бизга шуниси маъқул," дейдилар. Анави куни қўл ушлашиб турганимни отам кўриб қолиб индамадилар. Лекин нимагадир роса хафа бўлдим.

МАҲЛИЁ: Онам ишхоналаридаги Дилфуз исмли қиз ҳақида жуда кўп гапирадилар. Албатта, кўпроқ гийбат қилиб. Менда нимагадир шу қизга нисбатан қизиқиши уйғонди. Шаддодгина бу қиз нимаси биландир мени ўзига ром этиб олди. Энди ҳар куни онамдан яширинча Дилфуз билан учрашамиз. Баридир онам истасалар ҳам, истасалар ҳам Дилфуз билан бирга бўламан.

УЧИНЧИ ТОИФАДАГИЛАР

ГУЛҲАЁ: -- Ёшлидан нимагадир муҳаббат ҳақидаги асарларни кўпроқ мутолаа қилардим. Ўша Отабегу Кумушнинг севгисига ҳавасим келарди.

Бутун бир ўигитни севиб қолдим. Усиз кунларим қоронғу. Ж. бегона қизлар ҳақида гапирса ҳам рашик қиласман. Кўпчилик "Бу ўигитнинг оиласи яхши эмас", дейти. Балки бу тўғридир. Уйимдагилар ҳам Ж.га тегишимга қарши. Ж.сиз яшолмасам нима қиласай?

ФАХРИДДИН: -- Онам ишхоналаридаги Дилфуз исмли қиз ҳақида жуда кўп гапирадилар. Албатта, кўпроқ гийбат қилиб. Менда нимагадир шу қизга нисбатан қизиқиши уйғонди. Шаддодгина бу қиз нимаси биландир мени ўзига ром этиб олди. Энди ҳар куни онамдан яширинча Дилфуз билан учрашамиз. Баридир онам истасалар ҳам, истасалар ҳам Дилфуз билан бирга бўламан.

Ана шунака, бу тоифадагилар биринчи ўринга "бир кўриша мухаббат"ни қўйишади.

шишимга менинг феъл-атворини, ҳуқуқини билиш учун учрашганим. Шу пайтагача М.дан бошқа ҳеч бир қиз кўнглимга заррача меҳр солмаганди. Ўша ҳаётда биринчи учрашиб гаплашган қизим билан турмуш қурдим ҳам дейлил. Унда бир ўзимни эмас, икки кишининг баҳтига замон бўлардим-ку. Балки ажрази-

мақсад бир-бирини синааб, билиб, ўрганишдан иборат эмасми?

ТАҲРИРИЯТДАН:

"Юриш"га юриш қилишимиздан мақсад, кимнидир қоралаб, кимнидир оқлашдан йирокмиз. Зероки Яратган ўзининг тақдир деган ёзувини ҳар биримизнинг пешонамизга битиб қўйган. Фақат ўша сўзни мукаммал ўқий олсак бўлгани...

Баҳс эса давом этади.

ЛАЙЛО,
"Туркистон" мухбири

ЧИМАЛДЕСИ

1998 йил 20 июнь

СИРЛАРИМНИ
КИМГА

Уй альбомини варақлаб ўтирган қизалоқ ота-онасининг никоҳ куни олинганин суратини кўриб қолади. “Нега бу ерда мен йўқман?” деб сўрайди у. “У пайтда сен туғилмагандинг” дейди онаси. “Ия, туғилмаган бўлсан, қаерда эдим?” дейди баттар ажабланиб қизча. Шунда онаси уни жаҳӯр аралаш койиб беради: “Э, менга бунақа савол берма! Бор, қўирчогинг билан ўйна...” Қизалоқ онаси ниманидир ундан яширганини фаҳмлайди ва шу нарсага кўпроқ қизиқа бошлайди. Сўнг у бор “Ҳакиқат”, ни кўчадагилардан эшитади. Ҳайрон бўлади: “Нега онам менга тўғрисини айтмадийкин!” Илк бор унда катталарга нисбатан ишончсизлик уйғонади. Ўзи қизиқдан барча нарсаларни энди у кўчадагилардан сўраб билб олаверади...

Чиндан ҳам нега бизда она билан қиз нозик мавзуларда очик-ойдин суҳбатлашишмайди? Нима учун қиз ўз сирларини онасига эмас, дугонасига бориб айтади? У онасидан тортинадими? Ё бунга одатланмагани учунми? Ёхуд бу шарқона тарбия таомилари билан боғлиқми? Бир тўхтамга келмасимданоқ, бошқа воқеа ёдимга тушади. Болалигимда шундай ҳикоя ўқигандим: кўчада ўйнаб юрган қизалоқни тенгкур-

ларидан бири хафа қиласди. “Сенинг ойинг гуноҳ ишқилиб қўйган. Сўнг сен туғилгансан. Бувинг сени ўзига олиб қолиб, ойнингни узоқка узатиб юборган” дейди. Қизча уйга югуриб келиб бувисини сўроққа тутади: “Гуноҳ иш дегани нима у?” Бувиси унга “Катта бўлганингда билиб оласан” деб кўя қолади. Қай кун келиб, қиз хато йўлга қадам қўяди. Маломатга қолади. Бувиси уни қарғайди. “Онангга ўҳшаб сен ҳам авлодимизни иснодга қўйдинг!” дейди. “Агар бу аёл ҳақиқатни илгарироқ тўғри тушунтирганида, қиз онаси-

суҳбатлашганими? Кўпчилигимиз охирги фикрни маъқул кўрамиз, албатта. “Ахир ҳозир замон бошқача, қизлар ўта қизиқувчан. Биз айтмаганимиз билан улар кўчадагилардан эшитиб, кинолардан кўриб, ҳамма нарсани билиб олишади. Қай бири эшитганини тўғри талқин этади, қай бири эса аксинча. Шундай экан, нега биз катталар улардан кўп нарсани сир тутишимиз керак?” Бошқа бирларимиз бу гапга шундай қўшимча киригамиз: “Чимилдиқ билан боғлиқ аксарият воқеаларнинг салбий хотима топиши ҳам қизларимизнинг

глар?” деб сўрадим. Нима дейди, денг. “Э, у йигитинги ёмон экан. Менга яқинлашиб қўлини узатувди, бошим айланиб кетди. Сиз ҳам дадам билан учрашганингларда шунақа бўлганимиди?” дейди.

Юзларимдан ўт чиқиб кетди. Жон ҳолатда, шошапиша сўрадим:

-- Сиз нима дедингиз?

-- Нима дердим. “Биринчи марта шунақа бўлади. Кейин ўрганиб кетасан” дедим-да!

Бир қарашда бу аёл билан қизи ўртасидаги суҳбатда ҳеч қандай файритабиийлик

ичдан маъкуллай-миз...

Турли давраларда, кўча-кўйда эса худди шу мавзуга алоқадор гапсўзлар давом этаверади:

-- Кўшнимизнинг қизи уятчанг, ёввойироқ бўлиб ўсганди. Кеча шу қиз онасига келиб: “Шарманда бўлдим, она жон. Мен энди қиз бола эмасман!” депти. Онасиning жон-пони чиқиб: “Нима бўлди?” деб суроштириби. Сўраб билишсаки, қизни яхши кўриб юрган синдоши хонада ҳеч ким йўқлигига унинг юзидан шартта ўпид олган экан!

-- Яқинда бир қизнинг тўйи бўлди. Биз “Ким янгалик қиласди?” деб тортишиб турсак, қизнинг онаси ёнимизга келди. “Янганинг кераги йўқ, мен ўзим ҳаммасини қизимга тушунтирганман”, деди...

Қиз бола учун онасидан кўра яқинроқ киши йўқ. Бу икки жонни боғлаб тургувчи ришталар гарчи қиз ўз ўйини тарқ этиб кетган чоғда ҳам узилмайди. Аксинча, янада бақувватлашади. Лекин, бу иккиси қанчалар яқин ва қайси ёшда бўлишмасин, айрим мавзуларда очик-ошкор сўзлашолмайдилар. Ҳар бир суҳбатда шу мавзу четлаб ўтилаверади. Сабаби маълум: азалий қоидалар бузуб ўтилмайди. Ҳали-ҳануз қизларимиз оналири билан сирлашадилар. Лекин, бир нарсани ўйлаб куюнсан, киши. Ҳаёт тажрибасига эга бўлмаган қизнинг ўз дугонасига берган маслаҳати тўғримикин? Сиз нима дейсиз?

ГУЛЖАМИЛА

“СИРЛАРИМНИ КИМГА АЙТАМАН?”

нинг хатосини тақорламасди”, деб хулоса чиқарди ёзувчи.

Киз ва она сирлашуви. Бу ҳақда замонавий руҳиётшунос-лар нима дейди?

-- Она ва қиз муносабатларидан ўзаро яқинлик бўлиши лозим, дейишида улар. -- Нозик мавзудаги айрим гапларни она ўз қизига ётири билан тушунтириб бориши керак. Бундай нарсалар қизга ўта сирли эмас, балки оддийроқ бўлиб туюлгани маъқул. Қиз боланинг тўғри тарбияланишида шундай муносабат кўпроқ аҳамиятлайди.

Агар бу маслаҳатни бувижонларимиз эшитиб қолиши-са борми, албатта хафа бўлиши-лари аниқ. “Қиз ўз онаси билан ёшига хос бўлмаган тарзда гаплашиши уят, дейишида улар. -- Қолаверса, бу ота-боболаримиз удумига ҳам тўғри келмайди!” Ажаб, ким ҳақ-у, ким ноҳақ? Оилалардаги ҳаёв девори сақланиб қолгани маъқулми ё она билан қизнинг турли мавзуларда эмин-эркин

шу кунгача ҳеч нарсани билмай келгани оқибатидадир!”

йўқдай. Лекин, бошқа жиҳатдан бу муносабат бизга

Бир аёлни билардим. Қизини узатиш тараддуидиа юрган кунларидан у билан учрашиб қолдим. У менинг четта тортуб, бўлғуси кўёвни ўзи топгани, қизини мажбурлаб учрашувга жўнатгани ҳақида гапириб кетди:

-- Қизим келгач, “Иккуним нималарни гаплашдин-

эришроқ туюлади. Чунки, бу хил муаммоларга биз кўнкима-ғанмиз! Шундай бўлса-да, бундай суҳбатларни эшитган кезларимизда она билан қиз ўртасидаги муносабат аждодларимиз удуми бўйича қолавергани дурустмикин деб ҳам ўйлаймиз. Сўнг негадир шу фикрни ич-

бошқаларга уни юқтирувчи инфекция манбаига айланмайсиз.”

ХХ асрда инсонлар юзлаб, минглаб марта вакциналар билан эмланганлар. Лекин, бу эмлашлар “бу сенинг ҳаётингни кутқаради. Сени касал бўлишдан сақлайди” деган мантиқ асосида олиб борилган эди.

Инфекциянинг олдини оладиган бу вакцинани қабул қилиш эса инсоннинг ўз ҳаётини эмас, балки бошқа инсонлар ҳаётини ҳам сақлаб қолиш, уларни касалликка чалинтираслик учун муҳимдир. Шундай экан, ҳар хил табиатли, турли характердаги кишиларни, уларнинг ижтимоий аҳволини, ўзининг қисмати туфайли жамиятга нисбатан гаразли муносабатда бўлиб қолган кишиларни бундай вакцинани қабул қилишга кўндириш осон кечмайди.

Шундай бўлсада, инсоният асримизнинг энг заҳматли жумбоги -- ОИТС касаллигини барта-раф этиш бўсағасида турибди.

“US News & World Report” журнали асосида
Ахмал ҚЎЧҚОРОВ
тайёрлади

ОИТС

ЗАНЖИРБАНД

Копман ва унинг ҳамкаслари бундай фикрга ОИТС устида олиб борган узоқ муддатли текширувлардан сўнг келишган.

Маълум бўлишича аксарият одамлар ОИТСни фақатгина яқин орада касалланган беморлардан юқтириб олар эканлар.

Одатда вакциналардан фойдаланишининг фақатгина 2 та самарали усули мавжуд:

1. Инсонга касалликни юқтираслик.
2. Инсонда касалликни ривожлантиришга йўл қўймаслик.

-- Аммо, биз ишлаб чиқсан вакцина учинчи нарсага қодир, -- дейди Ира Латини. -- “Сиз касалликка чалинишингиз мумкин. Аммо сиз

ЭТИЛАДИ

БУГУННИНГ МАВЗУСИ

Никоҳ тўйларига таклиф этишса нима учундир оёғим тортмайдиган бўлиб қолган. Келинг, яхшиси бир бошидан тасвирлай қолайлик. Тантаналар бошланди, -- “Тўйлар муборак” қўшигини отарчилар... йўғе, “санъаткорлар” баралла ижро этмоқда. Тўйхонага сўнгти русумдаги, европча бичимдаги башанг қўйлак кийган келин билан эгнида миллий усулда тикилган зарбон тўну бошига товус патли ялтироқ салла кийиб олган кўёв кириб келади. Бу одатий ҳолга шунчалик ўрганиб кетганимизки, қўзларимиз кўнишиб қолган. Бордиу четдан келган киши бўлиб дикқат билан назар ташланса, ўзек йигити европалик сатанг қизга уйланяпти, деган тассурот уйғониши табиий...

Тўй бошловчи --

“жиддий муҳокамаси” устида қаттиқ бандлар.

Ана, шўх қўшиқлар ҳам янграб қолди. Уларнинг деярли бари туркча, арабча, эронча. Ие, озарбайжон ашуларини ҳам ҳофизларимиз билishiшар экан! Гоҳи ўзбек ти-

лидаги яллалар ҳам эсларига тушиб қолаяпти-а, қойил!

ТЎЙХОНАМИ, Ё...

Ўртада дўпир-дўпир бошланиб кетди. Чанги осмонга кўтарилимоқда. Тўй-тўйдай ўтиши керак-да. Ўйин-кулгусиз, шўх-шодон рақслариз никоҳ маросимларини яна қандай тасавур этиш мумкин? Турк бастакорларига раҳмат! “Араваси бор” ва “Ринна” қўшифи тўйларимизнинг файли ўтишига “хизмат қилияти”. Бирдан шовқин-сурон кўтарилиб қолади, ширақайф йигитлар бир-бирлари билан ўзаро муносабатларини ойдинлаштириб олиш пайига тушиб қолишди. Ўххў, жаҳоннинг якка кураш, каратэ, бокс бўйича чемпионларини тўйхоналаримиздан бемалол топиш мумкин. Ичкилик курғурнинг куввати ана шунақа зўр-да! Яхшиям маҳалла фаоллари бор экан. Йўқса муштлашув иккинчи таймда ҳам давом этармиди.

Мана энди келин ва кўёвнинг оналари -- икки куда

ўртага таклиф этилиб, улар номига мадҳиялар янграйди.

бетоблиги ёки ёш болали оиласлар осойишталиги бу-

зиладими, бу билан ҳеч кимнинг иши йўқ. Ахир тўй инсон умрида бир марта бўлади-ку!

Йўқ, биз тўйларимизни танқид қилмоқчи ёки масхараламоқчи ҳам эмасмиз. Фақат тўйхонада ўтётган никоҳ кечасига шунчаки холис киши сифатида назар ташладик. Фақат сўнгги йилларда ортирилган айрим “янгича” урфодатлар, аслида эса қусурлардан тўйларимиз, қолаверса, онгу шууримиз халос бўлишини жуда-жуда истар эдик.

НОЗИМА,
Тошкент шахри

КЕРАКЛИ ОДАМ

Ўзбекнинг ўзи қизиқ, тўйи ундан-да. Унинг ҳеч бир ҳалқникига ўхшамаган карнай-сурнайли, ногора-ю доирали тўйини айтмайсизми?

Бугунги сухбатдошимиз ана шундай қутлуг кунларнинг кўплаб сабабчиси, яхши мъюнодаги хизматкори ногорачи Абдулла ака Толипов.

-- Абдулла ака Сизни топиш аниб қийин бўлди.

-- Бундан бир неча йиллар аввал Хадра майдонининг пастроғида санъаткорлар чойхонаси бўларди. Бутун тўйчилар ўзларига керак бўлган санъаткорларни шурдан олиб кетишарди. Аммо хиёбонча куриладиган бўлиб, чойхонамиз бузилди. Яхшиямки жойи қолди. Ҳозир ўриндишлар кўйиб “клиент” кутиб ўтирибмиз.

-- Кўпчилик экансизлар, бирорта ўюшмами туссангиз бўлмайдими?

-- Тўйга хизмат қилувчи халқ санъаткорларининг бир ташкилотини тузиш учун кўп ҳаракат қилдик. Аммо иложи бўлмади.

-- Ярим асрлик умрингиз тўйхонада ўтиби. Тўйчилар руҳияти билан яқиндан танишис...

НИКОҲ УЗУТИ ҚАЧОН УРФ БЎЛГАН?

боларимиз бир коса сув билан никоҳданар эдилар. Ҳозирда эса никоҳдан ўтишнинг ўзи қадим римликлар, бобилликларнинг тўйидан ҳам ошиб тушяпти. Қани кўрамиз: никоҳ узуги бундан кейин қандай ажойиботларга дуч келар экан. Ҳар ҳолда, садоқат, вафо ҳамиша бойлик билан ўлчамаслигини барчамиз тушунамиз.

Кадрли ШАҲЗОДАХОН
ва ШАВКАТЖОН !

Сизларни никоҳ тўйингиз муносабати билан чин дилдан қутлаймиз. Тинч-тотув ўшаб, ўвали-жували бўлиб, қўша-қаришингизни тилаб қоламиз, деб
Кўктеракли
ДЎСТЛАРИНГИЗ.

Азиз дўстимиз
ХАЙРУЛЛОБЕК
ва ШОҲИСТАХОН !

Сизларни никоҳ маросимнинг муносабати билан самими қутлаймиз. Яратгандан иккингизга баҳт-саодат, тинч-тотувлик, қўша-қўша фарзандлар беринини тилаб қоламиз, деб
ЯКИН ДЎСТЛАРИНГИЗ.

“ЧИМИЛДИК”
“ТУРКИСТОН”
ГАЗЕТАСИННИНГ
ОЙЛИК ИЛОВАСИ

ЭМОВА ИМОД
КОРЛАРДА
ЛАЙЛО, НАЗОКАМ
РУЗИБОЙ, ШЕРТОН
ХУСАН

САҲИДАЛОВЧИ
МАЛОҲАТ
ТОШОВА

СЕВГИ – ЮЛДУЗЛАР ХУКМРОНЛИГИДА

(Аввали ўтган сонда).
САРАТОН (Қисқичбақа) буржи остида таваллуд топган ЭРКАК -- анча тақаббур. Аёлларнинг бошини айлантиришда тенги йўқ, кўп ҳолларда ўз мақсадига эришгач, тезда уларни ташлаб кетади. Бу

изтиробга солади.
СУНБУЛА (Бошок) белгиси остида дунёга келган ЭРКАК ўз жуфтини излаш билан банд. Ҳирсий имкониятлари юқори бўлсада, жинсий муомала бобида мураккаб вазиятларга дуч келади. Агар аёл-

хилдаги эркаклар “турмуш куриш” деган атама билан чиқишлоғандилар. Улар ҳаётда ўз бахтларини бой бериб яшашади. Саратон АЁЛлари чиройли, майнин муомала соҳибидирлар. Улар севиб-эркалашлар учун яратилганда, гўё. Бундай аёллар эркакларнинг завқланиши учун ҳатто ўзларини қурбон қилишга ҳам тайёр туришади.

МЕЗОН (Тарози) буржли ЭРКАКларнинг феъли ўзгарувчан. Улар гоҳ аёллар сари интилишса, гоҳ аксинча, улардан узоқроқ юришини афзал билишади. Жинсий муомала чоғида ҳирс жиловида қоладилар. ўзларини бошқаришга қодир эмас. Агар ўзига ўхшаш эҳтиросли аёлни учратса олсагина у бахти яшаб кетиши мумкин. Мезон АЁЛи эса қатъиятли. Кучли эркаккагина бўйсунади. Агар рақиби кучсиз бўлса, дарҳол хукмронликни қўлга олади. Агар у ўзини севишларини тўла ҳис этса, энг дилкаш аёлга айланади.

(Давоми бор)

ДУШАНБА, 22

ЎзТВ-І

- 6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!». 8.00 — 8.40 «Таҳлилнома». *
- 8.40 «Ўзлик». Бадий-публицистик кўрсатув.
- 9.10 «Ўзбектелефильм» намойиш этди: «Санъат институти хаётидан лавҳалар».
- 9.30 Ўзмирлар учун. «Оқ ийл!». 10.00, 12.00, 14.00, 18.00 — Янгиликлар.
- 10.05 «Диер». Тележурнал.
- 11.05 «Жаҳон спорти».
- 11.15 «Эртаклар — яхшилика етаклар».
- 12.05 Ўзбекистон телерадиокомпанияси хор жамоасининг концерти.
- 12.30 Кундузги сеанс. «Робинзон Крузондин хаёти ва ажойи саргузаштлари». Бадий фильм.
- 14.10 — 14.55 Футбол. Ўзбекистон чемпионати. «Бухоро» (Бухоро) — «Пахтакор» (Тошкент).

***

- 17.55 Кўрсатувлар тартиби.
- 18.10 «Ўзбектелефильм» намойиш этди: «Истиқолол гунчалари». Премьера.
- 18.20 «Солиқ ва назорат».
- 18.40 «Сўйганиларим бор». Мусиқий дастур.
- 19.05 «Олам ва одам».
- 19.25, 19.50, 20.25, 20.55, 22.10 — Эълонлар.

- 19.30 «Ахборот» (рус тилида).
- 19.55 Биржа ва банк хабарлари.
- 20.10 Оқцом эртаклари.
- 20.30 «Ахборот».

- 21.00 «Иқтисод алифбоси».
- 21.30 М.Бобоев. «Қўнгил кўнгиллари». Видеофильм. 15-кўй.
- 22.15 Футбол. XVI Жаҳон чемпионати.
- 23.50 «Ахборот».

- 00.15 — 00.20 Ватан тимсоллари.

ЎзТВ-ІІ

- 18.00 Кўрсатувлар дастури.
- 18.05 «Дарракчи» (рус тилида).

- 18.15 «Ерилтош». Мультплам.
- 18.35 «Жаҳон урушларининг маҳфий архивларидан». Телесериал.

- 19.00 «Химоя».
- 19.25, 19.50, 20.25, 20.55 — Эълонлар.

- 19.30 «Ахборот» (рус тилида).
- 19.55 «Туризм ҳақида».

- 20.20 «Мусиқий лаҳзалар».
- 20.30 «Ахборот».

- 21.00 «Олтин мерос».

- 21.10 «Въетнамга мактублар». Телесериал.

- 21.55 15 дақиқа спорт ҳақида.
- 22.10 «Дэнс». Жаҳон рақслари.

- 22.25 «Дарракчи» (рус тилида).
- 22.35 «Мурда». Бадий фильм. 1-кисм.

- 23.45 Оҳанглар ва эълонлар.

ЎзТВ-ІІІ

- 23.50 Футбол. XVI Жаҳон чемпионати. Танаффус пайтида — «Франция-98» кундалиги.

- 02.00 Тунингиз хайрли бўлсин!

ЎзТВ-ІV

- 17.10—18.45 ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

*

- 18.45 Кўрсатувлар тартиби.
- 18.50 «Мульттомоша».

- 19.05 Футбол. XVI Жаҳон чемпионати.

- 20.35 «Жаҳон».
- 20.55, 22.05 — Эълонлар.

- 21.00 «Морена Клара». Телесериал.

- 21.45 «Умр баҳори».

- 22.10 Кинематограф. «Гугуртга кетиб». Бадий фильм.

- 23.40 Спорт-тайм.

- 00.15—00.25 «Хайрли тун!».

СЕШАНБА, 23

ЎзТВ-І

- 6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!». 8.00 — 8.25 «Ахборот».

- 8.25 Республика газеталарининг шарҳи.

- 8.40 «Қалбим наволари». Мусиқий дастур.

- 9.00 Биржа ва банк хабарлари.

- 9.40 «Олам ва одам».

- 10.00, 12.00, 14.00, 18.00 — Янгиликлар.

- 10.05 «Йилоҳот ва масъулият».

- 10.30 Абигуриентлар, Сизлар учун! Математика.

- 11.00 Инглиз тили.

- 11.30 Абигуриентлар, Сизлар учун! Математика.

- 12.05 «Ажаб саодат эрур...». Бадий-публицистик кўрсатув.

- 12.30 Кундузги сеанс. «Мутлоқ устунилк билан». Бадий фильм.

- 13.40 — 14.00 «Соз сехри».

***

- 17.55 Кўрсатувлар тартиби.

- 18.10 «Кичинтоимиз — гижин-гиймиш».

- 18.30 «Шипик» студияси. «Дарлингизни олай...».

- 18.45 «Муҳаббатимни кўйтайман». Мусиқий дастур.

- 19.05 «Фермер». Телетанлов.

- 19.25, 19.50, 20.25, 20.55, 22.10 — Эълонлар.

- 19.30 «Ахборот» (рус тилида).
- 19.55 «Таянч нұктаси».
- 20.10 Оқцом эртаклари.
- 20.30 «Ахборот».

- 21.00 «Муножат». Фильм-концепт.
- 21.40 «Акс-саф».
- 22.15 Футбол. XVI Жаҳон чемпионати.

- 23.50 «Ахборот».

- 00.15 «Сахна ҳаёти».

- 00.45 — 00.50 Ватан тимсоллари.

ЎзТВ-ІІ

- 18.00 Кўрсатувлар дастури.

- 18.05 «Дарракчи».

- 18.15 «Ерилтош». Мультплам.

- 18.25 Еввойи ҳайвонот олами.

- 19.10 «Тошкентнома».

- 19.25, 19.50, 20.25, 20.55 — Эълонлар.

- 19.30 «Ахборот» (рус тилида).

- 19.55 «Очун».

- 20.15 «Исламлар тарихи».

- 20.30 «Ахборот».

- 21.00 Музықий лаҳзалар.

- 21.10 «Въетнамга мактублар». Телесериал.

- 21.55 «Дарракчи».

- 22.05 Спорт қитъаси.

- 22.35 «Кундалик».

- 22.45 «Мурда». Бадий фильм. 2-кисм.

- 23.45 Оҳанглар ва эълонлар.

***

- 23.50 Футбол. XVI Жаҳон чемпионати. Танаффус пайтида — «Франция-98» кундалиги.

- 02.00 Тунингиз хайрли бўлсин!

ЎзТВ-ІІІ

- 17.10—18.45 ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

*

- 18.45 Кўрсатувлар тартиби.

- 18.50 «Мульттомоша».

- 19.05 Футбол. XVI Жаҳон чемпионати.

- 20.35 «Солиқ ҳақида сабоқлар».

- 20.55 Музықий дақиқалар.

- 21.00 «Муҳаббат ақида».

- 21.45 «Моҳир».

- 22.00 Телефакт.

- 22.15 «Кунвон кино».

- 23.35—23.45 «Хайрли тун!».

ЧОРШАНБА, 24

ЎзТВ-І

- 6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!».

- 8.00 — 8.25 «Ахборот».

- 8.25 «Оиласиз оҳанглари». Мусиқий дастур.

- 8.50 «Бокира түйулар».

- 9.05 «Мечр макони».

- 9.20 Болалар учун. «Кунвонлар даврасида».

- 9.40 «Мен туғилган тупрок».

- 10.00, 12.00, 14.00, 18.00 — Янгиликлар.

- 10.05 «Остонаси тиллодан». Адабий кўрсатув.

- 10.30 Абигуриентлар, Сизлар учун! Биология.

- 11.00 «Бола дунёни тебратар».

- 11.20 «Ердамиллар». Мультириль.

- 11.30 Абигуриентлар, Сизлар учун! Ўзбекистон тарихи.

***

- 12.05 «Рақс, рақс, рақс...».

- 12.20 «Акс-саф».

- 12.50 Кундузги сеанс. «Фил иўқодди».

- 13.40 «Сомон иўли» (давоми).

- 01.00 — 01.05 Ватан тимсоллари.

ЎзТВ-ІІ

- 18.00 Кўрсатувлар дастури.

- 18.05 «Дарракчи».

- 18.15 «Уммиқадар садолар».

- 18.30 «Эстрат».

- 18.50 «Тумончилик».

- 19.10 «Муножат».

- 19.25 «Ахборот» (рус тилида).

- 19.55 «Юзма-юз».

- 20.05 «Мехр макони».

- 20.30 «Ахборот».

- 21.00 «Дарракчи».

- 21.45 «Мурда». Бадий фильм.

- 22.05 «Дарракчи».

Му сонга хабар

Пойтахтимизда "Йил тарбиячиси" Республика қўриктанлов фестивали бўлиб ўтди. Юртимизнинг барча вилоятларидан келган тарбиячи-муррабийлар билим савиаси, фикрлаш даражаси яна бир карра синовдан ўтказилди. Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими вазирлигининг мактабгача таълим бошқармаси бошлиги Ҳамида АҲМЕДОВАдан ўтказилган тадбирдан кўзланган асосий мақсад ҳақида сўзлаб беришни сўрадик:

-- "Йил тарбиячиси" Халқ таълими вазирлигининг аънанавий танлови ҳисобланиб, илғор педагогик тажриба-технологияларини амалиётга кўллаш, илғор иш услубларини таълим-тарбияга кенгроқ жалб этиши каби эзгу максадларни ўз ичига қамраб олади. -- Нима учун ушбу тадбир кўрик-танлов фестивал деб номланди?

-- Бойис мазкур тадбир кенг қарори бўлиб тарбиячиларнинг "Таълим тўғрисида"ти Конун, Миллий Дастур асосидаги билимларини тест синовларидан ўтказдик. Соғлом, бар-

голиб ёки кимнидир маглубдея камситиш эмас, балки тарбиячилар орасида "Энг зеҳи ўтири", "Энг зукко", "Энг дидли", "Энг тадбиркор", "Энг шириксуҳан" каби номларга лойиқ мураббиylарни аниқлашадир.

Шоҳида АКБАРОВА, Фарғона вилояти, Дангира туманидаги 4-боялалар боғчаси тарбиячиси.

камол авлодни тарбиялаш, вояга етказиш бўйича олиб бораётган ишларнинг тафсилоти билан танишдик.

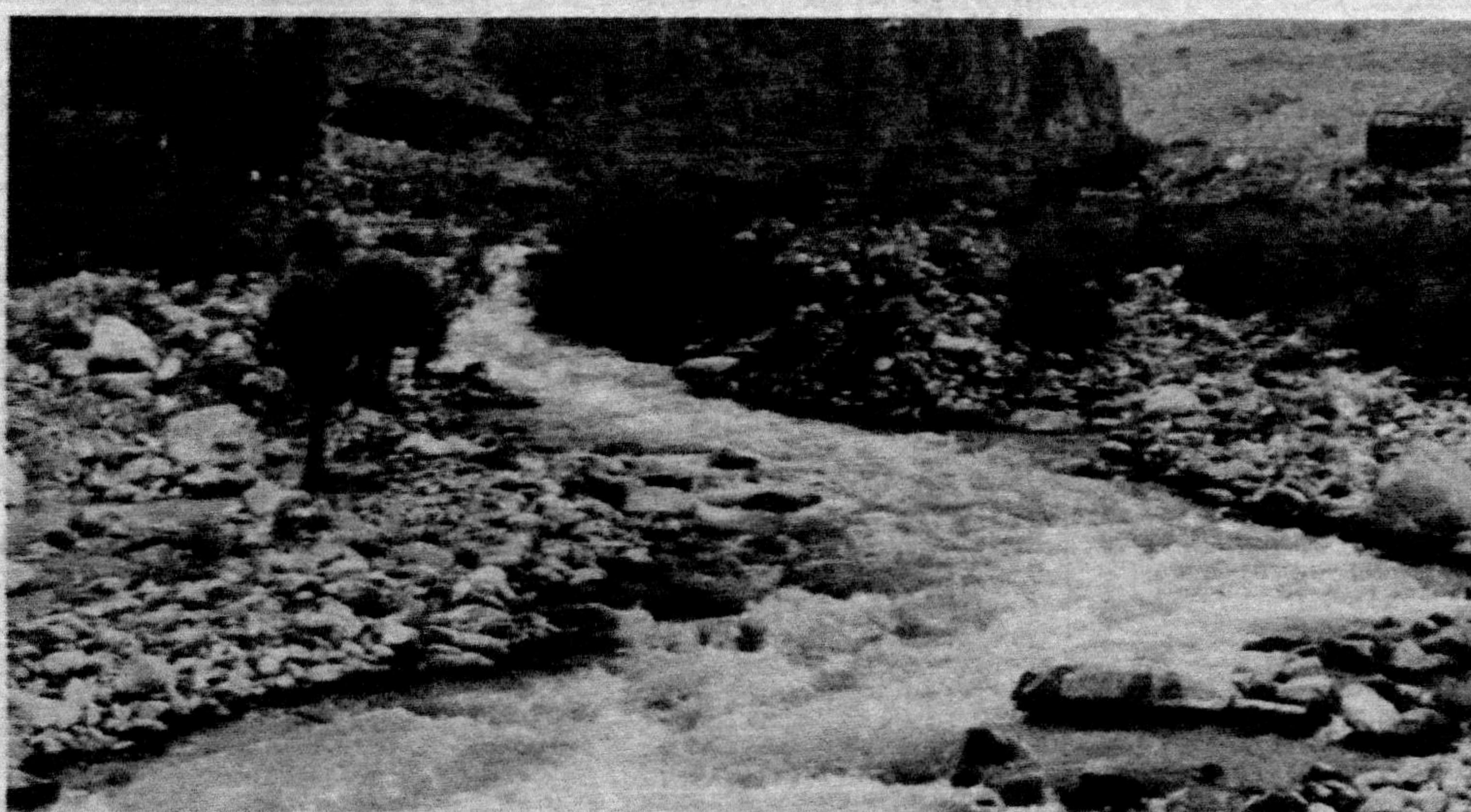
Тарбиячиларнинг билимни синаш дастлаб жойлардаги ҳар бир боғчада, сўнг туман, шаҳар, вилоят миқёсида бўлиб ўтди. Якуний босқичда эса юртимизнинг барча вилоятлари, Қарақалпогистон Республикаси ҳамда Тошкент шаҳридан вакиллар иштирок этишли.

Ушбу тадбирдан кўзланган бошқа бир мақсад кимнидир

-- Мазкур кўрик-танлов ўта долзарб ва керакли тадбирлар сирасидан. Бойис биз бошқа вилоятлардаги ҳамкасларимиз билан ўзаро фикр-тажриба алмашдик. Келгусидаги иш услубларимизни янада юқори даражага кўтаришда унинг аҳамияти бекёёсdir.

Тадбир доирасида "Болалар тарбиясида аёлнинг тутган ўрни" мавзууда давра сұхбати ўтказилди.

Н. ШАВКАТОВА

**АФРИКАЛИКЛАР
УЛКАН
ТЕЛЕСКОП
ЯРАТМОҚЧИ**

Жанубий Африка Республикасида катталиги жиҳатдан жанубий ярим шарда биринчи, дунеда эса иккинчи ўринда турдиган улкан телескоп яратишга ҳозирлик кўрилмоқда. Ушбу телескоп орқали ойда милтитлаб ёниб турган шамни ҳам бемалол кўриш мумкинлиги назарий жиҳатдан асосланган.

Хукумат Кейт штатида ўтказиладиган курилиш ишларини учун 5 йил давомида 50 миллион ранд (тахминан 10 миллион АҚШ долларига тенг) мидорида маблагжартишини маълум қилиди. Фан-техника ва маданият вазири Лионел Мтшалининг айтишича, бу маблаг солиқ тўловчиларнинг ҳамёнига зарар етказмайди - у хориж сармояси ҳисобидан қопланади. Мамлакат олимлари, хорижий компаниялар мазкур курилиш ишига бош кўшиш, ўз тадқиқот ишларини ана шу телескоп ёрдамида бажариши мумкинлиги маълум қилинганидан сўнг, бу курилиш Германия, АҚШ, Нигерия, Япония ва Зеландия, Польша, Япония ва қатор бошқа давлатлардаги мутахассислар қизиқиб қолишиди.

ЭЛДУЗЛАР САМОДАН СЎЗЛАЙДИ

ҲАМАЛ. Душанба куни ишларнинг бироз юришмайди. Аммо сешанба куни ҳаммаси изга тушади. Пайшанбада сизни сирли учрашув ва янгилик кутмоқда. Якшанбада оила яъзоларнинг билан бирга бўлинг.

САВР. Ҳафтанинг биринчи куни омадсизроқ. Сешанбада узоқдан янгилик эшиласиз. Жума харид учун қулай. Дам олиш кунлари кўп асабийлашмак.

ЖАВЗО. Кейинги пайтада анча ўзгариб қолганингизни ўзингиз ҳам сезасиз. Бепарвороқ бўлинг. Сешанбада ишхонадаги озигина кўпчилсизликни ҳисобга олмасак, колган кувлар кутмагандек ўтади.

САРАТОН. Ҳафта бошида мұхаббат сафоси бошингизга тушади. Чоршанбада катта ишларга кўл урмаганингиз маъқула. Жума харид учун омади кун.

АСАД. Сешанба куни бозорингиз бароридан келади. Пайшанбада алданинг колиндан хүшёр бўлинг. Шаоми сирли янгиликдан хабардор қилади. Якшанбада атрофлаглар назаридан колмаслик ҳаракат қилинг.

СҮНБУЛА. Ҳафта боши кутимаган тасодифларга бой бўлади. Аммо сешанбадаги яқинларнинг билан орангизда бўладиган озигина келишибчилик жанжал билан ниҳоя топшиши мумкин. Жума ва шанбада молиёни ахволингиз яхшиланади.

МЕЗОН. Душанба, сешанба кунлари соглигингиз учун қайгуринг. Чоршанбада сирли янгилик сизни хурсанд қилади. Жума куни жотерингиз бўлса катта ютуқ этаси бўласиз.

АҚРАБ. Бу ҳафта акрабларнинг янги ишга жойлашсанлари учун куал имкониятлар яратади. Ишлётгандар кўтарилиши ҳам мумкин. Чоршанбада уйдагилар билан жанжаллашиб қолинингиз мумкин.

ҚАВС. Душанба -- омадсиз кун. Сешанбада бошингизга баҳт кунини аниқ. Пайшанбада уччалик қайғиятингиз кўтарилини бўлмайди. Дам олиши кувларга дўстлар даврасида бўлинг.

ЖАДИ. Душанба куни ишларнинг уччалик юришмайди кўринисада, чоршанбада унинг мукофотини оласиз. Шанбада сиз учун сирли учрашув.

ДАЛВ. Ҳафта бояни гаройиб саргузантлар билан ўтади. Пайшанба қайғиятингиз учун яхши эмас. Жумада ҳамёнингиз тўлади. Якшанбада энг одамингиз билан учрашасиз.

ХУТ. Сешанбада бўладиган ҳар қандай тақлифи рад этганингиз маъқула. Жума куни молиявии ахволингиз яхшиланади. Дам олиш кунларида шахсий муаммоларингизни ҳал этиши учун имконият туғилади.

**Муассис:
ЎЗБЕКИСТОН
ЁШЛАРИНИНГ
«КАМОЛОТ»
ЖАМҒАРМАСИ**

**Бош мухаррир
Абдуқодир НИЁЗОВ**

Навбатчи мухаррир:
Гулнора ХОЛБЕКОВА

ТАХРИРИЯТ:
Кабулхона — 136-56-58, 133-95-97;
халалар бўлими — 136-54-64;
тижорат бўлими — 133-79-69; ишодкор
ёциғи бўлими — 136-54-64; спорт,
харбий ватанненварлик бўлими — 136-
58-93, котибият — 136-58-48.

Манзилимиз:
706083 Тошкент Матбуотчалик бўлоси,
32-йч
Нашр кўрсаткичи 64607

**Муаллифлар фикри
тахририят нуқтаси
назаридан
фарқланиши мумкин.**

ХОЗИРЧА БРАЗИЛИЯ ВА ИТАЛИЯ...

Асримиз интиҳосидаги 16-жаҳон чемпионатини икки йил бурун Англияда ўтган Европа чемпионати ниҳоясига етгандан буён соғингандик ва ушбу лаҳзаларга кўз очиб юмгунча етиб келдик. "Франция-98" баҳслари илк бора 32 юрт терма жамоалари иштироқ этаёттани ҳам кўпчиликнинг қизиқишига сабаб бўлди. Устига-устак, бу йилги жаҳон чемпионатида олдингиларга ўшамаган чемпионлик шаштида ёнаётган командалар сони ҳам анча кўпайган. Тўғри-да, янги асрга ким чемпион бўлиб кириб боришни истамайди?

Келинг, ҳозирча 12 юнда финал куни ҳал бўладиган ўйин тахминини бир четга қўйиб турайлика, шу кунларда кечётган баҳсларга эътиборингизни қаратайлик. Чунки чемпион жамоани ҳозирги ўйинлардан ҳам бир мунча англ олиш мумкин. Хўш, ким чемпион бўла олади: Бразилия!!! Ҳа, айнан шу бразилияликлар икки тур натижаларидан кўриниб турибди, бошқаларга нисбатан бошқача тўп суришмоқда. Негадир, зўрга кўлга киритган улар 24 йилдан бери олти ишни маъбуда"ларини худди ҳеч кимга келмаяпти. Энди у чараш унни таркиби билан танишдик.

Дарвоқе, "В" гурухи Бразилиянинг энг қаттиқ қайгуларидан бирига айланган. Чунки улар финал учрашувидаги тўп суришлари айнан шу гурух тақдирiga бориб тақалади. "В" дан иккинчи ўринни Чили ё Камерун этталаб чиқса, хайр, мабодо бу баҳт Италияга насиб қўлса... Бизнингча, чемпионнинг номи шу лаҳзаларда ёзгариши мумкин. Кўпчилик назаридан Бразилия терма жамоаси Марокаш билан кечган учрашувда юксак даражада ўйин кўрсатган бўлса-да, ҳар қандай санъаткорона ҳаракатлар италияликларга қарши баҳса саробга айланди. Агар 1/8 да шу икки юрт футбольчилари бир-бирига тўқнаш келиб қолиша, сўзсиз "финал" бўлади.

Биринчидан, Италия ва Бразилия сафиди бутун бошқаларга қараганди юлдузлар сони кўпчиликни ташкил этади, иккинчидан, Роберто Баджо ва бутун Италия алами... Бу ўйинни бемалол "қасос қуни" ва "тигантлар баҳси" деб атасимишга асос бор. Яхиси, бу жуфтлик ҳозирданоқ босқичларда тўқнаш келишмасин. Чунки 1/8 даноқ битта супержамоани ўқотиб кўйсак яхши иш бўлмайди. "Скуадро адзурра" кейингти турда австралияликлар билан ҳеч бўлмаса дуранг ўйнашса, бу иш ҳал бўлади-қўяди.

"А" ва "В" гуруҳларда иккинчи тур баҳслари бўлиб ўтди, кўпгина масалалар, хусусан, 1-ўринлар ҳал бўлди, ҳисоби. Бразилия футбольчилари Шотландия (2:1) ва Марокаш (3:0)ни сенгиб, кейнги босқичга йўлланма олишиди. Кейинги ўрин учун эса шиддатли курашлар кечиши аниқ, "Эриётган музликлар" деб таърифланган Норвегия терма жамоаси чемпионат олдидан ҳатто финалга ҳам чиқиши мумкинлигига кўпчилик ишонганди. Бирон... Музликлардан келган олдишни таҳминимизда "кимга келмаяпти, 2-турда Норвегия -- Шотландия... 1:0 га ютиб турганда "совук ўлка" йигитлари иссиқ оқибатида майдонда деярли югоролмай қолишиди, оқибатда шотландлар жавоб тўпи киритишга мушарраф бўлдилар. Энди Франция об-ҳавосига қарши тўп суришади.

Марокаш -- Шотландия учрашуви эса икки томон "очик футбол" шиорида ўйнаши аниқ. Иккиси ҳам ҳозирда бор-йўғи бир очкони кўлга киритишган. Лекин бу ўйнда ғалаба қозонган терма жамоа кейинги босқичга чиққан тақдирда ҳам барака топмайди. Чунки улар бизнинг тахминимизча 1/8 финалда Италияга қарши майдонда сафланишиди. "В" гуруҳида ҳам 2-ўрин чиптаси борасида чигалликлар бор. Дастрлаби ўйнда "скуадро адзурра"га қарши жуда ҳам кучли тўп сурган Чили терма жамоаси негадир уч кун бурун Австрияга қарши ишончли ўйин кўрсата олади. Учрашувнинг сўнгги сонияларида австралияликлар гол урушиб, гоҳ жанжаллашиб 1:1 дуранг натижани қайд этишиди. Улар бу "совғалари"ни дастрлаби куни -- Камерунга ҳам тақдим этишганди. Энди Австрия гурух баҳсларини Италия билан ниҳоялайди. Ўша куни дуранг ҳеч қандай фойда бермаслиги аниқ.

"С" гуруҳда эса икки баҳти жамоа номи аниқ бўлади. ЖАР ва Саудия Арабистонини сенгиб чиқсан Франция ҳамда Дания терма жамоалари энди ўзаро ҳисоб-китоб қилишади. Дуранг эса француздар фойдасига юради. Куни кечакида "даҳшатли" деб таърифланган "Д" гуруҳида ҳам 2-тур ўйинлари бўлиб ўтди. Ушбу гуруҳда 1-ўринни эгаллаган жамоа ё француздар ва ёки данияликлар билан 1/8 финалда тўқнаш келади. Колган гуруҳларда эса эндиғина иккинчи ўйинлар ўтказилажаги боис, газетамизнинг кейингти сонларида ушбу жамоалар имкониятини зылон қиласиз.

Абдулазиз РАЙМОВ,
"Туркестон" мухбири